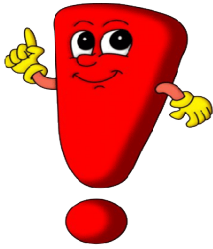

Цікаві подробиці!

❖

Найдавнішим покаранням була кровна помста. Вона не знала обмежень, не завжди була чітко визначена. В історії відомі випадки кровної помсти племені гіляків ведмедю, який убив людину. Кровна помста й нині іноді трапляється в окремих державах Азії, Африки (хоча це й суперечить офіційним законам, що діють у більшості держав).

❖

На зміну кровній помсті прийшов принцип рівної помсти, або таліону, — «око за око, зуб за зуб». На відміну від кровної помсти, таліон передбачає максимально можливу еквівалентність шкоди. Так, традиція одного з африканських племен вимагає, щоб помста здійснювалася лише тоді, коли винуватець досягне віку того, кого він обравив, кому завдав шкоди.

❖

У V ст. в Ірландії з'являється збірка правових норм, яка передбачає грошові виплати за скоєні злочини. При цьому мірою цінності спочатку була рабиня, а потім — три кози. Цікаво, що ця збірка без значних змін діяла до XVII ст.

❖

Найдавніша збірка законів Київської держави — «Руська правда» — за скоєні злочини передбачала здебільшого грошові покарання. При цьому розмір відшкодування суттєво залежав від соціального статусу особи, яка стала жертвою злочину. Так, за вбивство селянина потрібно було заплатити 5 гривень, за вбивство ремісника — 12 гривень, а за вбивство княжого отрока, конюха чи повара — 40 гривень.

❖

У Саудівській Аравії за дрібну крадіжку карають різками, а за неодноразові великі крадіжки відсікають кисть правої руки. За більш серйозні злочини (убивство, поширення наркотиків) винного можуть стратити відтинанням голови.

❖

В Ірані встановлено плату «за пролиту кров» — 20 тис. доларів. За стародавніми традиціями вбивця може уникнути покарання, сплативши так звану «дію» — певну суму родині вбитого. Кримінальний кодекс Ірану так визначає розмір компенсації: «100 верблюдів, 200 корів, 1000 овець, 200 шовкових суконь, 1000 золотих або срібних монет». Для полегшення процедури розрахунку влада й установила грошовий еквівалент.

В історії держави Ізраїль було винесено лише один смертний вирок — військовому злочинцю А. Ейхману, який був визнаний винним у масових убивствах людей під час Другої світової війни. У зв'язку з тим, що законодавство країни не дозволяло виконати вирок на її території, його було страчено на кораблі, що знаходився поза територіальними водами Ізраїлю.

У разі визнання особи винною в скоєнні злочину суд призначає покарання. Законом передбачено різні види покарань. Нині найсуворішим покаранням, яке передбачене Кримінальним кодексом України, є довічне позбавлення волі. Воно передбачене за вчинення особливо тяжких злочинів. Довічне позбавлення волі не може бути застосоване до неповнолітніх, осіб у віці понад 65 років і жінок, які є вагітними під час вчинення злочину або на час постановлення вироку. Одним із поширених видів покарання є позбавлення волі на певний строк. Найменший строк позбавлення волі — один рік, максимальний за найбільш тяжкі злочини — до 15 років. У багатьох випадках суд може вважати недоцільним позбавлення волі, застосовуючи обмеження волі строком від одного до п'яти років. У цьому випадку засудженого не ізолюють від суспільства, але він перебуває в спеціальній установі, під постійним наглядом й обов'язково залучається до праці. Можливе також застосування виправних робіт строком від шести місяців до двох років. Засуджений працює на своєму робочому місці, але з його заробітної плати державі відраховують від 10 до 20 % заробітку. Якщо злочинні дії були пов'язані з певною діяльністю, посадою (касир витратив доручені йому гроші, керівник використав службове становище для отримання хабара тощо), можливе додаткове покарання — позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від 1 до 5 років. Застосовують також матеріальне покарання — штраф або конфіскацію майна. Конфіскація майна — це його безоплатне вилучення за рішенням суду. Суд може вилучити все майно або лише його частину. При цьому закон визначає той перелік майна, необхідного для існування засудженого та його сім'ї, яке не може бути конфісковане в будь-якому випадку. Кримінальним кодексом передбачено також такий вид покарання, як громадські роботи. Це покарання полягає у виконанні засудженим у вільний від роботи або навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, які визначають органи місцевого самоврядування. Ці роботи призначають на строк від 60 до 240 годин, не більше ніж по 4 години на день. Суд може позбавити злочинця військового або спеціального звання, кваліфікаційного чину чи рангу (таке покарання, крім військовослужбовців, може бути призначене, наприклад, співробітникам поліції, суддям, прокурорам, державним службовцям).

Види покарань

№	Вид	Стаття ККУ	Зміст	Міра
1	Штраф	53	грошове стягнення	30–50 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
2	Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу	54	засуджену за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особу, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, можуть позбавити цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу	–
3	Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю	55	засуджена особа не може обіймати певні посади (наприклад, в органах державної влади) або займатися певним видом діяльності (наприклад, лікарською)	як основне покарання: 2–5 років; як додаткове: 1–3 роки
4	Громадські роботи	56	виконання засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування	60–240 годин, не більш ніж 4 години на день
5	Виправні роботи	57	засуджений відбуває його за місцем роботи	від 6 місяців до 2 років із відрахуванням у дохід держави від 10 % до 20 % заробітку
6	Службові обмеження для військовослужбовців	58	засудженого не можуть підвищувати в посаді або у військовому званні; строк покарання йому не враховуватимуть у вислугі років (для присвоєння чергового військового звання)	від 6 місяців до 2 років із відрахуванням у дохід держави від 10 % до 20 % заробітку

7	Конфіскація майна	59	примусове безоплатне вилучення у власність держави всього або частини майна, яке належить засудженому	усе майно чи його частина
8	Арешт	60	тримання засудженого в умовах ізоляції	від 1 до 6 місяців
9	Обмеження волі	61	тримання особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням до праці	від 1 до 5 років
10	Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців	62	тримання військово-службовців строкової служби в дисциплінарному батальйоні	від 6 місяців до 2 років

За кримінальне порушення може бути призначене лише одне основне покарання, до основного покарання може бути приєднане одне або декілька додаткових покарань

Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння (Витяги із статей розділу VIII ККУ)

